

اصول کاربردی کارآفرینی و مهارت‌های کسب و کار

تألیف

واحد عبداللہ بیان

(عضو هیأت علمی جهاد دانشگاهی)

انتشارات جهاد دانشگاهی

واحد صنعتی امیرکبیر

سرشناسه : عبدالهیان، واحد، ۱۳۵۲-
 عنوان و نام پدیدآور : اصول کاربردی کارآفرینی و مهارت‌های کسب و کار / تألیف واحد عبدالهیان.
 مشخصات نشر : تهران: جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی امیرکبیر، انتشارات، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : [۱۳]، ۱۹۸ص: مصور، جدول، نمودار.
 شابک : ۸۰۰۰۰ ریال 978-964-210-181-8
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۰۵]-۱۰۶.
 موضوع : کارآفرینی
 موضوع : کسب و کار
 موضوع : خلاقیت
 نسخه افزوده : جهاد دانشگاهی. واحد صنعتی امیر کبیر
 رده بندی کتب : ۱۳۹۳ ۱۶ الف ۶۱۵/ع HB
 رده بندی دی‌جیتال : ۳۳۸/۰۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۶۶۱۴

انتشارات جهاد دانشگاهی
 واحد صنعتی امیرکبیر

- نام کتاب : اصول کاربردی کارآفرینی و مهارت‌های کسب و کار
- تألیف : واحد عبدالهیان
- نوبت چاپ : اول
- سال چاپ : ۱۳۹۳
- شمارگان : ۵۰۰ نسخه
- قیمت : ۸۰۰۰۰ ریال
- چاپخانه : اصل
- شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۰-۱۸۱-۸ : ISBN 978-964-210-181-8
- آدرس مرکز پخش : تهران □ خیابان حافظ - روبروی خیابان سمیه - دانشگاه صنعتی امیرکبیر
- تلفن کتابفروشی: ۶۶۴۴۵۳۹۲ (دفتر) ۸۸۸۹۵۹۶۹ فاکس ۶۶۹۵۰۹۸۲

أَطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ

پیشگفتار

توانمندسازی پایه‌های علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور از وظایف اصلی سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این مهم، ضمن افزایش اقتدار علمی کشور در عرصه‌های بین‌المللی؛ زمینه‌ساز استقلال اقتصادی با محوریت یافته‌های فناورانه و دانش‌بنیان می‌گردد که خود از ارکان اصلی توسعه پایدار به‌شمار می‌آید. همچنین واضح است که در کنار دو عنصر تعهد و تخصص، دسترسی به اطلاعات روز علمی و تکنولوژی‌های مدرن؛ نیاز اولیه برای تبدیل شدن به یک پایه‌های علمی به‌شمار می‌رود.

بر این اساس جهاد گران جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر با مدیریت جهادی خود علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی، پژوهش‌های فناورانه و نیز آموزش‌های تخصصی فناور و اشعاع‌دهنده، چاپ کتب و مجلات علمی متخصصان و دانشگاهیان فرهیخته کشور، همچنین ترجمه آثار فاخر و به‌روز دنیا توسط

"انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر «پلی تکنیک تهران»"

که یکی از معتبرترین انتشارات دانشگاهی در حوزه علوم پایه و مهندسی می‌باشد؛ به وظیفه انقلابی و اعتقادی خویش جامه عمل پوشانده و امیدوار است بتواند نیازهای علمی پژوهشگران، دانشجویان و پویندگان را در تحقق آرمان‌های اصیل انقلاب فراهم سازد.

این کتاب به روح پرفتوح معمار کبیر انقلاب، شهدا و پیشانیان هشت سال دفاع مقدس به‌ویژه شهدای گرانقدر جهاد دانشگاهی و دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تقدیم می‌گردد. امید است دانشگاهیان و فعالین عرصه‌های علمی و فناوری کشور، پویانده راه این شهیدان والا مقام همچون شهدای جهاد علمی، در مسیر علم و انسان ساز دانشگاه باشند.

از همه عزیزان محقق و دانش‌پژوه تقاضا می‌شود این انتشارات را از نظرات تخصصی و پیشنهادات راهگشای خود در جهت ارتقاء سطح علمی کتب منتشره و همچنین گسترش زمینه‌های علمی آن‌ها، بهره‌مند سازند.

"هماره در پرتو الطاف الهی پیروز و سربلند باشید"

انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر

باسمه تعالی

پیشگفتار مؤلف:

کتاب پیش از تحت عنوان " اصول کاربردی کارآفرینی و مهارت های کسب و کار " ضمن اینکه به کتاب اضافه مدرسین محترم درس کارآفرینی عمومی و استفاده دانشجویان تدوین و ارائه شده است، همچنین می تواند به عنوان مرجعی خلاصه که بصورت اجمالی موضوعات مرتبط با کارآفرینی و راه اندازی کسب و کار را بیان نموده است مورد توجه و استفاده علاقمندان به راه اندازی کسب و کار قرار گیرد.

موضوعات مرتبط با حوزه کارآفرینی به واسطه خاصیت این حوزه دارای گستردگی بسیار زیادی است و به این جهت مطرح کردن تفصیلی این موضوعات از حوصله یک کتاب خارج است و از طرفی ممکن است در این باره همه موضوعات، مورد نیاز ضروری خوانندگان محترم نباشد؛ بر این اساس در بسیاری از بخش های کتاب صرفاً بصورت تیتروار به موضوعات مختلف اشاره شده است. بنابراین برای ارائه در اختیار مدرسین محترم است و ضرورت دارد هر جا که نیاز دیده شود به وسیله توضیحات بیشتری اقدام شود. از این منظر سایر علاقمندان در صورت نیاز به مطالعه بیشتر، می توانند به منابع فراوانی که در دسترس است مراجعه نمایند.

کتاب حاضر حاصل تجربه های آموزشی و اجرایی مؤلف است و بخش زیادی از آن گردآوری خلاصه وار مطالبی است که برای یک درس سه واحدی کارآفرینی عمومی قابل ارائه است. حداکثر تلاش صورت گرفته است که موضوعات ضمن خلاصه بودن

بتواند نیاز های اولیه دانشجویان و علاقمندان به راه اندازی کسب و کار را به موضوع اصلی رهنمون شود و از طرفی، خارج از حوصله مطالعه قرار نگیرد.

ذکر این نکته ضروری است که بخش های زیادی از این کتاب حاصل دسترنج و مطالعه علمی نویسندگان و محققان عزیز است که مؤلف سعی کرده است ضمن گردآوری آنها به یادآور امانتداری تلخیص نماید و در برخی از موارد نیز از تجربیات شخصی و پژوهشهای خود مؤلف بهره گرفته شده است.

در پایان ضمن پذیرش این موضوع که ممکن است کاستی هایی در این تألیف وجود داشته باشد، پذیرای نظر و پیشنهاد شما سروران گرامی هستم. در صورتی که در مورد مطالب کتاب، شبهه تنظیم یا هر مطلب دیگری که ممکن است سبب غنای بیشتر جهت چاپ های بعدی شود، نظری دارید ضمن اینکه درخواست دارم برای اینجانب ارسال نمایید سپاسگزاری خیر از هم اکنون تقدیم حضورتان می نمایم.

بر خود لازم می دانم از زحمات فداکارانه و ارجمند جناب آقای دکتر مهدی وره ای رئیس محترم جهاد دانشگاهی واحد امیرکبیر، اعضای محترم مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی واحد امیر کبیر، که در فراهم شدن ارتباط انتشار این تألیف نهایت لطف و همکاری را داشته اند تقدیر و تشکر وافر نمایم و امیدوارم حدیث برای ایشان، تندرستی و تداوم توفیق خدمت در عرصه نشر و ترویج علمی، طلب کتاب.

واحد عبدالهیان

فروردین ۱۳۹۳

v.abdollahian@acecr.ac.ir

v.abdollahian@gmail.com

فهرست

صفحه

عنوان

مقدمه

فصل اول (مبانی کارآفرینی)

- ۳ خودشناسی کارآفرینانه
- چراها و موفقیت (ضرورت توجه به کارآفرینی)
- ۹ تغییرات در جامعه شهری
- روند تغییرات اجتماعی در محیط عصر حاضر
- ۱۰ مقایسه عوامل سازمان در دو دور حال و گذشته
- کار در سازمانهای عصر فرآیندی
- ۱۱ حرفه گرایی چیست؟
- ۱۲ دلایل رویکرد سازمان ها برای حرفه ای سازی
- ۱۳ کارآفرینی یک شغل است یا یک سبک زندگی؟
- ۱۷ تعاریف فرآیند کارآفرینی
- ۱۸ ۷ اصل موفقیت کارآفرینی
- مزایا و منافع کارآفرینی
- ۱۹ اهمیت کار در روایات اسلامی
- تعاریف کارآفرین
- ۲۲ ویژگیهای مشترکی که در رویکرد ویژگیها به کارآفرینان نسبت داده اند
- ۲۳ تفاوت کارآفرینان با مدیران
- خصوصیات یک کارآفرین موفق
- ۲۸ یک کارآفرین مستقل به چه مهارت هایی نیاز دارد؟

فهرست

صفحه	عنوان
۲۹	مهارت های مدیریتی مدیران کارآفرین (مهارت های بهبود و ارتقاء مهارت انعطاف پذیری مدیریتی)
	مطالعه موردی (مدیران کارآفرین جهاد دانشگاهی)
۳۲	مزایای کارآفرین بودن
	مزیای کارآفرین بودن
۳۳	انگاره های پیشین کارآفرینی
	۱- انگاره خدایان
۳۴	۲- انگاره ابداع حارس غنای پیشرفته
	۳- انگاره نوآوران گمنام
۳۵	۴- انگاره بینش استراتژیک
۳۶	۵- انگاره سرمایه گذاری مخاطره آمیز
۳۷	انواع کارآفرینان
	کارآفرینی سازمانی
	تعریف و پیشینه کارآفرینی سازمانی
۳۸	ضرورت و اهمیت موضوع کارآفرینی سازمانی
	تعاریف رایج بهره وری
۳۹	داستان مورچه و بهره وری
۴۱	فرا کارآفرین یا کارآفرین سازمانی
	فرآیند کارآفرینی سازمانی
۴۲	کارآفرین سازمانی و سازمان کارآفرین

فهرست

صفحه	عنوان
۴۲	استراتژی های ایجاد کارآفرینی سازمانی
۴۳	کارآفرینی در سازمان های دولتی
۴۴	نیازهای سازمانی کارآفرینان
	نقش های کارآفرینان
۴۵	نقشهای کلیدی کارآفرینان در تئوریهای اقتصادی
۴۶	ارتباط کارآفرینی با اشتغال دانش آموختگان
	انواع کارآفرینی مبتنی بر دانش و رابطه بین آنها
۴۷	میزان اثر انواع کارآفرینی مبتنی بر دانش بر اشتغال دانش آموختگان
۴۸	فرآیند توسعه صنعتی از طریق کارآفرینی
	الگوی نهایی رشد کارآفرینی و نتایج حاصل از آن
۴۹	روند رشد و توسعه جهانی
	فصل دوم (تهیه طرح کسب و کار)
۵۳	تعیین اولویتها در زندگی شغلی
۵۵	بین اولویت های خود تعادل ایجاد کنید
۵۷	نمودار ایجاد کسب و کار
	طرح کسب و کار چیست؟
۵۸	شرایط ورود به کسب و کار
	مهمترین عوارض و پیامدهای شاغل شدن در مشاغل غیر منطبق با استعداد و توانایی
۶۱	داستان نارگیل های سوراخ دار (درس برای خود بودن و به خاطر خود زندگی کردن)
۶۲	اصل پارتو "اندکهای حیاتی و بسیاریهای کم اهمیت"

فهرست

صفحه	عنوان
۶۳	قاعده پارتو از کجا آمده است؟
۶۴	قاعده پارتو چگونه می تواند به ما کمک کند؟
۶۵	اهمیت "نامه ریزی" در ورود به کسب و کار
۶۶	ارزیابی مادگی برای راه اندازی کسب و کار
۶۸	انواع کسب و کار
	انواع طرح های کسب و کار
۶۹	چرا به نوشتن طرح کسب و کار نیاز دارید؟
۷۰	راهنمای تدوین طرح کسب و کار
	طرح کسب و کار نشان دهنده ی چیست؟
۷۲	بخش های مختلف طرح کسب و کار
۷۳	راهنمای کاربردی تهیه طرح کسب و کار
	بخش معرفی
	الف- نام و نشانی متقاضیان
۷۴	ب- مشخصات محل اجرای طرح
۷۵	ج- عنوان محصول یا محصولات (کالا/خدمات) و ظرفیت تولید
	د- میزان سرمایه گذاری
	و- میزان اشتغالزایی طرح (پیش بینی)
	خلاصه مدیریتی/اجرائی
۷۶	مثال یک نمونه خلاصه مدیریتی طرح
۷۷	تجزیه و تحلیل صنعت

فهرست

صفحه	عنوان
۷۷	الف- تجزیه و تحلیل محیطی
	ب- تجزیه و تحلیل بازار
۷۸	ج- تجزیه و تحلیل فنی
۷۹	دورنمای شرکت/شرح کسب و کار
	طرح کسب و کار یک صفحه ای
	طرح تجاری در یک صفحه
۸۰	چرا طرح تجاری یک صفحه ای مورد بخور است ؟
۸۱	طرح تجاری یک صفحه ای (اسپ - کتاب)
۸۲	طرح تجاری یک صفحه ای (شرکت کتاب زبان)
۸۳	طرح تجاری یک صفحه ای (شرکت خدمات)
۸۴	معرفی محصول (کالا/خدمات)
	برنامه عملیاتی و تولید
۸۵	برنامه بازاریابی
	الف- تحقیق و تحلیل بازار
۸۶	تحقیق و تحلیل بازار - مشتریان
	تحقیق و تحلیل بازار - اندازه بازار
۸۷	تحقیق و تحلیل بازار - تخمین سهم بازار و فروش
	تحقیق و تحلیل بازار - ارزیابی آینده بازار
	تحقیق و تحلیل بازار - رقابت، حساسیت ها و تهدیدات
۸۸	ب- راهبردهای بازاریابی

فهرست

صفحه	عنوان
۸۸	راهبردهای بازاریابی - قیمت گذاری
	تعریف قیمت گذاری
۹۰	راهبردهای بازاریابی - تبلیغات
۹۱	راهبردهای بازاریابی - شیوه فروش
۹۲	راهبردهای بازاریابی - توزیع
۹۳	راهبردهای بازاریابی - ضمانت پس از فروش و گارانتی
	ساختار سازمانی
۹۴	برنامه زمان بندی و عملیات
	ارزیابی و مدیریت خطرپذیری
	برنامه مالی
۹۸	جدول نسبت های مالی
۹۹	حل مسأله
۱۰۰	برنامه های طرح و توسعه
۱۰۱	پیشنهادهای
	ارزیابی طرح کسب و کار
	۱- ارزیابی فنی
	۲- ارزیابی اقتصادی و بازار
	۳- ارزیابی مالی
۱۰۲	ضمائم

فهرست

صفحه	عنوان
	فصل سوم (خلاقیت و نوآوری)
۱۰۳	خلاقیت و نوآوری در کارآفرینی
۱۰۵	تعاریف خلاقیت
۱۰۶	تعاریف نوآوری
۱۰۷	گام های توسعه خلاقیت ها در بشر
۱۱۰	تکنیکهای خلاقیت
	۱- تکنیک یورش فکری (Brain Storming)
	۲- تکنیک شکوفه نیلوفری (Lotus Blossom)
۱۱۱	۳- ارتباط اجباری (Forced Association)
	۴- پرسشهای ایده برانگیز (Scamper)
	۵- الگو برداری از طبیعت (Bionics)
	۶- تحلیل و موشکافی ایده ها (Dissecting Idea)
۱۱۲	۷- شش کلاه فکری
۱۱۴	شش کلاه زبان مشترک
	TRIZ در یک نگاه و معرفی کلی
	مسأله و triz
۱۱۷	کلاه های تفکر TRIZ
۱۲۶	مسأله های خلاقانه
	تقسیم ۱۷ شتر
	تقسیم نان

فهرست

صفحه	عنوان
۱۲۸	سوال خلاقانه بیل گیتس برای جذب نیروی انسانی خلاق در شرکت مایکروسافت
	نمونه های موفق نوآوری کارآفرینان و بهره گیری از خلاقیت
۱۲۹	مایک فررو (کارآفرینی از راه صبحانه)
	مایکل فررو (کارآفرینی تخم مرغ شانس)
۱۳۰	احمد عظیم زاده (کارآفرینی قرش گرد دستباف)
	حسن مؤمنی (کارآفرینی توجه به رفاه سفر)
۱۳۱	جان فلمینگ (کارآفرینی میناوری)
۱۳۲	غلامعلی سلیمانی (کارآفرینی تولید محصول جدید)
	امید کردستانی (کارآفرینی تبلیغات)
۱۳۳	احمد خیامی (کارآفرینی تشخیص نیاز)
	مراجع و منابع
	ضمائم و پیوست
۱۳۵	پیوست ۱- فرم تهیه طرح کسب و کار
	پیوست ۲- نمونه سوالات کارآفرینی

مقدمه

اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی یکی از اصلی ترین دغدغه های دولت ها در جهان کنونی است. در ایران نیز، رشد فزاینده آموزش عالی و افزایش نسبی جمعیت دانشجویی و فارغ التحصیلان دانشگاهی طی سه دهه اخیر و عدم پیش بینی های لازم، سبب سردرگمی حوزه اشتغال شده است و معضل بیکاری که در سالیان نه چندان دور متوجه قشر کم سواد و بدون مهارت بوده است هم اکنون متوجه خیل عظیم فارغ التحصیل دانشگاهی شده است. با توجه به افزایش جمعیت تحصیلکرده متقاضی و جویای کار در آینده، اگر چاره اندیشی مناسبی در زمینه اشتغال آنان صورت نگیرد بدون شک مشکلات عدیده ای (علاوه بر اشتغال) در پی خواهد داشت.

با توجه به تجربیاتی که مؤلف در مواجهه با دانشجویان رشته های مختلف داشته است دو عامل اساسی را در حوزه اشتغال کشور مؤثرتر از سایر عوامل ارزیابی می نماید که این دو عامل عبارتند از "نگرش" افراد به کسب و کار و همچنین "مهارت" افراد جهت ورود به عرصه کسب و کار.

مؤلف و همکاران با انجام پژوهشی، عوامل دخیل در اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی (رشته مهندسی صنایع)، را مورد بررسی قرار داده است. با توجه به اینکه مهارت های مورد نیاز و ضروری جهت اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی به دو دسته بندی کلی عوامل درونی و عوامل بیرونی تقسیم شده اند، ضمن برشمردن و بررسی عوامل بیرونی نظیر: ساختار آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور، شرایط فرهنگ عمومی کار و اشتغال، فرآیندهای مهارت آموزی و بازآموزی فارغ التحصیلان، ساختار سازمانی غیر کارآفرینانه موسسات و مراکز اشتغال کشور و...، از طرفی عوامل درونی

نیز در دو دسته بندی کلی "نگرش" و "مهارت" فارغ التحصیلان تقسیم بندی و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

با مطالعه و بررسی پژوهش ها و فعالیت های علمی صورت گرفته در حوزه کسب و کار و کارآفرینی یک وجه نسبتاً مشترک در اکثر تعاریف و نظریه های مرتبط قابل مشاهده است، اینکه تغییر دادن محیط کسب و کار کشور و پیاده سازی شاخصه های کارآفرینی در ابعاد فردی و چه سازمانی نیاز به تاثیر گذاری بر دو مولفه اساسی درونی دارد، به هم چنان که ذکر گردید. مولفه اول نگرش و بینش افراد نسبت به کسب و کار و مولفه دوم میزان مهارت افراد و آمادگی آنان جهت حضور در عرصه کسب و کار است.

در بین دو مولفه مذکور تغییر نگرش و بینش افراد نسبت به کسب و کار فرآیندی پیچیده و زمان بر است. با توجه به ریزی و مدیریت صحیح حوزه های آموزشی کشور از سطوح ابتدائی تا سطوح آموزش عالی شامل می شود. منطقاً تغییر نگرش با آموزش صحیح و مداوم امکان پذیر است. ایجاد نگرش که فرد به جای جستجو برای یافتن یک حامی برای ایجاد اشتغال وی، خود تبدیل به حامی ای شود که برای دیگران اشتغال ایجاد کند.

مولفه درونی دوم که تاثیر گذار بر عرصه کسب و کار است، "میزان مهارت" افراد فارغ التحصیل در پذیرش مسئولیتهای کاری است. بدون شک یکی از عوامل اصلی در عدم توفیق فارغ التحصیلان در یافتن کسب و کار، نداشتن مهارت های است، مهارتی که فارغ التحصیل را در بهره گیری از آموزه های علمی که فرا گرفته است یاری کند و اعتماد به نفس لازم را در وی ایجاد نماید. به نظر می رسد که این مؤلفه نیز تا زمانی که ساختار آموزش عالی کشور متناسب نشود به خوبی پیاده سازی نخواهد شد، به عبارتی تا زمانی که ساختار آموزش عالی نسبت به نگرش کارآفرینانه و کسب و کار گرایانه رویکرد قابل قبولی ارائه نکند انتظاری جز عدم توانمندی افراد قابل تصور نیست همچنان که در نتایج پژوهش نیز کاملاً مشهود است. پس ضرورت دارد که اول رویکرد

کارآفرینانه در آموزش عالی مورد توجه قرار گیرد، دوم اینکه آموزش های تخصصی کوتاه مدت و ضمن خدمت مورد توجه جدی تر قرار گیرد.

با توجه به موارد برشمرده، تغییر نگرش نسبت به کسب و کار و ایجاد مهارت جهت ورود به عرصه کسب و کار از ضروریات اجتناب ناپذیر امروزی است. تلاش فراوان شده است که در تألیف پیش رو با رویکرد "۱-اصلاح نگرش افراد نسبت به کسب و کار ۲-ایجاد مهارت تدوین و راه اندازی کسب و کار"، به گردآوری و ارایه مطالب پرداخته شود. بر این اساس سعی شده است که روال ارائه مطالب به گونه ای باشد که هدف مذکور محقق شود و واضح است که میزان تحقق این هدف به انگیزه و همت خواننده محترم نیز بستگی فراوان دارد.

در فصل اول با پرداختن به تعاریف اصلی که از کارآفرینی به عمل آمده است، به خصوصیات کارآفرینان، انواع کارآفرینی، ارتباط بین کارآفرینی و اشتغال فارغ التحصیلان و... اشاره شده است بطوریکه میتواند آشنایی مقدماتی خواننده با بحث کارآفرینی را سبب شود. به نظر مؤلف همین مقدار آشنایی با مقوله کارآفرینی، برای فردی که قصد ورود به عرصه کسب و کار را دارد کافی نیست و در مورد دانشجویانی که خواهان مطالعه بیشتر باشند نیز راهنمای مناسبی است به یا سر فصل های اصلی کارآفرینی آشنا شده و جهت کسب اطلاع بیشتر به سایر منابع مراجعه نمایند.

در فصل دوم کتاب "تهیه طرح کسب و کار" آموزش داده شده است. این فصل ضمن پرداختن اجمالی به موضوعات و ضرورت های تدوین طرح کسب و کار، تأکید شده است که قبل از هر اقدامی جهت ورود به عرصه کسب و کار، ضرورت دارد که نقشه راه که همان تدوین طرح کسب و کار است، فراهم شود. در این فصل با ارائه و توضیح به زبان ساده بخش های مختلف مربوط به طرح کسب و کار، راهنمای کاربردی مناسبی جهت تدوین طرح کسب و کار ارائه شده است.

با توجه به آشنایی اولیه با مفهوم کارآفرینی و سپس تمرین و مشق اولیه تهیه طرح کسب و کار، اینک که زمان نوشتن طرح کسب و کار واقعی فراهم شده است، ضرورت دارد که ظرافت های لازم جهت نوشتن طرح کسب و کار و راه کار هایی که نوشتن طرح کسب و کار کم نقص تری را سبب می شود، آموخته شود. به عبارت دیگر، معجزه بکارگیری خلاقیت فردی و افزایش این مهارت در نوشتن طرح کسب و کار و راه اندازی یک کسب و کار خلاقانه و موفق رخ نمایی می کند. در فصل سه این کتاب (خلاقیت و نوآوری) سعی شده است بصورت اجمالی ضمن برشمردن روش های افزایش خلاقیت، با ذکر نمونه های موفق و خلاقانه در ایجاد و رونق کسب و کارها، فضای ملموس و قابل باوری برای خواننده ایجاد شود و خواننده به اعتماد به نفس مناسبی در بکارگیری خلاقیت، در ایجاد کسب و کار دست یابد و به این باور برسد که او هم می تواند ایجاد کننده و مبدع یک کسب و کار خلاقانه باشد.

در پیوست نیز یک فرمت ساده و تقریباً کامل جهت نوشتن طرح کسب و کار ارائه شده است. امیدوارم که تألیف پیش رو مورد استفاده و راهگشایی دانشجویان گرامی و متقاضیان راه اندازی کسب و کار قرار گیرد.